

Datum: 26.03. 2024.

Broj: 02-06-1072

PREKO 1.300 SVJEDOKA I ŽRTAVA KORUPCIJE ZATRAŽILO PRAVNU POMOĆ OD TI BIH-A, NAJVIŠE PRIJAVA NA DRŽAVNU UPRAVU I PRAVOSUĐE

Banja Luka, 26. mart 2024. godine - Tokom prošle godine Centar za pružanje pravne pomoći Transparency International-a u BiH primio je 1337 poziva građana i postupao u 317 predmeta vezanih za konkretne slučajeve korupcije. U strukturi prijavioca najviše je bilo svjedoka (42,2%) i žrtava korupcije(28,3%), zatim zaposlenika javnog sektora ili takozvanih zviždača (12,6%) koji su prijavljivali korupciju na radnom mjestu. Broj zviždača (ukupno 40 u 2023.) koji se obraćaju TI BiH-u ponovo je daleko daleko veći od broja lica koja dobijaju status zaštićenih prijavioca korupcije od nadležnih institucija, što jasno pokazuje da građani i dalje nemaju dovoljno povjerenja u sistem.

Kao i prethodnih godina, najveći broj slučajeva odnosilo na sektor državne uprave (135), gdje su građani najviše prijavljivali nepravilnosti u oblasti zapošljavanja. U jednom od slučajeva Institucija ombudsmana za zaštitu ljudskih prava BiH donijela je preporuku Željeznicama Republike Srpske i Ministarstvu saobraćaja i veza RS da otklone diskriminatoran tretman prilikom zapošljavanja u ovo javno preduzeće. Takođe, postupajući po prijavi TI BiH Agencija za javne nabavke BiH podnijela je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka prekršajnom odjeljenju nadležnog Opštinskog suda u Sarajevu protiv "Lutrije BiH" jer je ovaj ugovorni organ u nabavci oglašavanja na web portalima upućivao na tačno određene portale, među kojima su čak neki bez oglasnog prostora.

U prošloj godini se izdvaja i slučaj u kojem je, nakon postupanja TI BiH, Federalno ministarstvo rada i socijalne politike utvrdilo da je nadležna služba Zeničko-dobojskog Kantona dužna isplatiti jednokratnu pomoć za 3043 nezaposlena lica kojima je ta pomoć prvobitno bila uskraćena.

Nakon javne uprave najveći broj postupanja TI BiH zabilježen je u oblasti pravosuđa (38) a u jednom od najznačajnijih predmeta TI BiH je podnio disciplinsku prijavu protiv glavnog tužioca BiH Milanka Kajganića koji je većinu predmeta dodijelio mimo sistema automatskog upravljanja TCMS-a, zbog čega je svojevremeno smijenjena njegova prethodnica na ovoj funkciji Gordana Tadić. U prošloj godini TI BiH je pred nadležnim institucijama pokrenuo i 30 predmeta vezanih za sukob interesa, a nakon što je nedavno odblokiran rad državne Komisije izrečene su i prve sankcije protiv direktora Regulatorne agencije za komunikacije BiH Draška Milinovića dok su pokrenuti postupci protiv državnog ministra Sevlida Hurtića i novog direktora BH Telekoma Amela Kovačevića.

U 2023.g. navršilo se 20 godina rada Centra za pružanje pravne pomoći u borbi protiv korupcije koji je stao uz brojne građane čija su prava bila ugrožena, ili su bili svjedoci koruptivnih radnji. Značajno je istaći da su se trendovi promijenili i da su ranijih godina evidentirane prijave koje su se u najvećoj mjeri odnosile na primanje mita od strane ljekara i policijskih službenika. Sada, građani više prijavljuju zloupotrebe službenog položaja od strane nosilaca pravosudnih funkcija, kao i kršenje zakona od strane policijskih organa što je posebno sporno jer se radi o institucijama koje bi trebale imati vodeću ulogu u borbi protiv korupcije.

TI BiH će i u narednom periodu nastaviti da pruža pravnu pomoć građanima koji se suočavaju sa korupcijom, koji mogu anonimno da se obrate putem besplatnog broja 0800 55555 i online platforme prijavikorupciju.org. TI BiH posebno poziva zviždače, ili osobe koje prijavljuju korupciju iz svog neposrednog radnog okruženja, da se obrate u slučaju da im je potrebna pravna podrška.